

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av idrottslagen och lagen om ungdomsarbete

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att idrottslagen och lagen om ungdomsarbete temporärt ändras så att frikommunerna har möjlighet att göra försök med sådana arrangemang där den statsandel som fastställs enligt nämnda lagar i sin helhet efter kommunens eget gottfinnande kan

användas till utgifterna för kommunens idrotts- och ungdomsverksamhet. Samtidigt stadgas att frikommunerna skall ha möjlighet att fritt besluta om benämningarna av tjänsterna inom idrotts- och ungdomsverksamheten och om arten av anställningsförhållande.

MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Statsandelsstadgandena för idrotts- och ungdomsverksamheten

Om statsandelar för kommunernas idrotts- och ungdomsverksamhet stadgas i 7, 8 och 8 a §§ idrottslagen och i 7 och 8 §§ lagen om ungdomsarbete (1068/85). Statsandel beviljas separat för kostnader för kommunens tjänster inom idrottsverksamheten och ungdomsverksamheten samt separat för andra utgifter inom idrottsverksamheten och ungdomsverksamheten på basis av ett markbelopp per invånare som statsrådet separat har fastställt. Av den statsandel som beviljas för andra kostnader än för tjänsterna skall den del som statsrådet har fastställt användas för verksamheten vid idrottsföreningar och för utvecklande av kommunens idrottsverksamhet funktionsmässigt samt på motsvarande sätt inom ungdomsverksamheten för understöd av verksamheten vid lokala ungdomsföreningar och annan verksamhet som de unga själva ordnar. Med stöd av övergångsstadgandet i 27 § lagen om ungdomsarbete får kommunen dessutom en särskild statsandel för ungdomslokaler som har ett fastställt hyresvärde.

I enlighet med 7 § idrottslagen och 6 § lagen om ungdomsarbete kan en kommun ha en eller

flera tjänsteinnehavare som anställda för skötseln av arbetsuppgifter inom idrotts- och ungdomsverksamheten. Tjänsteinnehavare för vilkas lön statsandel betalas skall ha den behörighet som uppgiften förutsätter. Om detta stadgas genom förordning. I enlighet med 8 § idrottslagen och 7 § lagen om ungdomsarbete betalas till kommunen inom idrottsverksamheten statsandel för kostnaderna för tjänsterna som idrottsdirektör, idrottssekreterare och idrottsinstruktör eller för kostnader som föranleds av kombinerade tjänster inom idrottsverksamheten samt för kostnader enligt 5 § 4 punkten lagen om statsandelar och statsunderstöd åt kommuner och kommunalförbund (35/73). På motsvarande sätt betalas till kommunen inom ungdomsverksamheten statsandel för kostnader för tjänsterna som ungdomsdirektör, ungdomssekreterare och ungdomsledare eller enligt 6 § för andra kostnader för bitjänster eller kombinerade tjänster inom ungdomsverksamheten.

1.2. Frikommuners ansökningar om rätt till avvikelse

Försöket med frikommuner inleddes i början av 1989. I försöket kan frikommuner godkända av statsrådet och de kommuner som har anmält sig till försök med förvaltningen, med

några mindre undantag ordna sin förvaltning efter eget gottfinnande. Som ett delområde i samband med frikommunsförsöken har frikommunerna dessutom getts möjlighet att avvika från vissa stadganden och bestämmelser som gäller olika förvaltningsområden. I lagen om frikommuners rätt att avvika från vissa stadganden och bestämmelser (592/89) uppräknas de stadganden från vilka kommunerna direkt med stöd av lagen kan avvika. I fråga om övriga stadganden och bestämmelser förutsätter avvikelser att om dem särskilt stadgas eller bestäms. Rätten till avvikelse skall förverkligas genom stadganden på samma nivå som de från vilka avvikelse söks. Beslut om behövliga lagstiftningsåtgärder fattas av statsrådet på ansökan av frikommunerna.

I ca 220 frikommuner och kommuner som deltar i försök med förvaltningen har idrotts- och ungdomsnämnderna samt i vissa fall även nykterhetsnämnderna slagits samman till en fritidsnämnd. Även arbetsuppgifter för tjänstemän som lyder under nämnderna har slagits samman, och exempelvis tjänster som fritidsdirektör, fritidssekreterare eller fritidsledare har inrättats.

Fem frikommuner har med stöd av lagen om rätt för frikommuner att avvika från vissa stadganden och bestämmelser hos statsrådet ansökt om rätt att avvika från sammanlagt sju stadganden i idrottslagen, idrottsförordningen samt lagen om ungdomsarbete och förordningen om ungdomsarbete (1069/85). Ansökningarna gäller rätten att avvika från tjänstebemäningarna inom idrotts- och ungdomsverksamheten, arten av tjänsteförhållande samt rätten att besluta om användning av statsandelen enligt kommunens eget gottfinnande antingen till kostnader för idrottsverksamheten eller till kostnader för ungdomsverksamheten i kommunen.

Statsrådet beslöt den 19 september 1991 vidta åtgärder i fråga om de fem stadganden som nämns i ansökningarna så att försöken kunde inledas.

2. De föreslagna ändringarna

I enlighet med nämnda beslut av statsrådet föreslås att frikommunerna skall ges möjlighet att enligt lagen om frikommuners rätt att avvika från vissa stadganden och bestämmelser göra försök med ett sådant förfarande att

kommunen efter eget gottfinnande fritt får använda statsandelen enligt idrottslagen och lagen om ungdomsarbete till utgifterna för idrotts- och ungdomsverksamheten i kommunen. För att få erfarenheter av olika typer av kommuner, är det ändamålsenligt att bevilja alla frikommuner rätt att göra avvikelser. Vid beviljandet och betalningen av statsandelen skall stadgandena i 8 a – 8 f §§ lagen om frikommuners rätt att avvika från vissa stadganden och bestämmelser iakttas.

Statsrådet eftersträvar att statsandelsreformen skall kunna genomföras vid ingången av 1993. Trots att reformen i sig kommer att möjliggöra de nu föreslagna arrangemangen, kan erfarenheterna av försöken under 1992 utnyttjas vid beredningen av anvisningarna om statsandelsreformen.

Nu gällande tjänstebemäningar inom idrotts- och ungdomsverksamheten lämpar sig inte mera för de nya förvaltningsmodellerna eller den fria användningen av statsandelarna. Därför föreslås det samtidigt bli stadgat om rätt för alla frikommuner att besluta om tjänstebemäningarna inom idrotts- och ungdomsverksamheten, om arten av anställningsförhållandena samt om behörighetsvillkoren för de nya tjänsteinnehavarna inom fritidsverksamheten.

3. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet.

4. Propositionens verkningar i fråga om ekonomi och organisation

Propositionen har inga ekonomiska verkningar, eftersom den inte ändrar det sammanlagda beloppet av de statsandelar som beviljas kommuner som inleder försöksverksamhet. Propositionen har inte heller några betydande organisatoriska verkningar.

5. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1992 och gälla till utgången av 1992. Åtgärder som verkställigheten av lagarna förutsätter får vidtas innan de träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om temporär ändring av idrottslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till idrottslagen av den 21 december 1979 (984/79) temporärt en ny 8 b § som följer:

8 b §

De frikommuner som har utsetts enligt 10 § lagen om försök med frikommuner (718/88) kan under försöket med frikommuner avvika från de tjänstebenämningar inom idrottsverksamheten som nämns i denna lags 8 § och från grunderna för användning av statsandelen enligt så att kommunen efter eget gottfinnande

kan använda hela den statsandel som fastställs med stöd av nämnda paragraf för utgifter inom kommunens idrotts- och ungdomsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992 och den gäller till utgången av 1992.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag om temporär ändring av lagen om ungdomsarbete

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 20 december 1985 om ungdomsarbete (1068/85) temporärt en ny 8 a § som följer:

8 a §

De frikommuner som har utsetts enligt 10 § lagen om försök med frikommuner (718/88) kan under försöket med frikommuner avvika från de tjänstebenämningar inom ungdomsverksamheten som nämns i denna lags 7 § och från grunderna för användning av statsandelen enligt 7 och 8 §§ så att kommunen efter eget gottfinnande kan använda hela den statsandel

som fastställs med stöd av nämnda paragrafer för utgifter inom kommunens ungdoms- och idrottsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992 och den gäller till utgången av 1992.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 4 oktober 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Tytti Isohookana-Asunmaa

